

مالیات بر ارزش افزوده را بهتر بشناسیم

(بخش هفتم – تفاوت تشخیص در دو قانون)

تفاوت تشخیص در قانون مالیات‌های مستقیم و قانون ارزش افزوده

(دو روش تشخیص در دو رسیدگی به یک پرونده)

اگرچه در یک نظام مالیاتی مطلوب می‌بایست مبنای تشخیص در هر دو حوزه یکسان باشد اما به دلایل زیر در خیلی از موارد یکسان نبودن فروش تشخیص این دو بخش اجتناب‌ناپذیر می‌باشد.

۱- عدم ارائه دفاتر، اسناد و مدارک توسط مؤدیان.

۲- متفاوت بودن مبانی نظری و اقتصادی، اعمال معافیت‌های متفاوت، نرخ متفاوت، دوره‌های زمانی متفاوت، مبنای شناسایی متفاوت فروش به دلیل متفاوت بودن مبانی و ...

۳- پایین بودن فروش‌های تشخیصی در حوزه عملکرد در برخی از اصناف نظیر رستوران‌ها، آژانس‌های هواپیمایی، هتل‌ها و ...، درحالی‌که در حوزه مالیات بر ارزش افزوده به دلیل اینکه بر مبنای فروش‌های واقعی مالیات و عوارض ارزش افزوده از مصرف‌کنندگان دریافت می‌گردد فروش‌های تشخیصی به واقعیت نزدیک‌تر است و می‌تواند در سال‌های بعد نیز مبنای تشخیص فروش واقعی در حوزه عملکرد باشد. این همان موضوعی است که می‌تواند یکی از دستاوردهای مهم اجرای مالیات بر ارزش افزوده تلقی گردد.

در اغلب کشورهای مجری مالیات بر ارزش افزوده، نرخ اعمال این مالیات بالاتر از ۱۵٪ می‌باشد درحالی‌که نسبت مالیات بر ارزش افزوده وصولی به مجموع درآمدهای مالیاتی صرفاً ۳۰ تا ۴۰٪ است درحالی‌که در کشور ما با نرخ ۹٪ در سال ۱۳۹۵ سهم مجموع مالیات و عوارض ارزش افزوده وصولی بیش از ۵۰٪ درآمدهای مالیاتی را تشکیل می‌دهد. این موضوع قبل از اینکه مبین عملکرد خوب در حوزه مالیات بر ارزش افزوده باشد بیانگر ظرفیت بالقوه مالیاتی ستانی در حوزه عملکرد می‌باشد.

البته در این دو حوزه برای تطبیق بیشتر باید سرعت تبادل اطلاعات بین حوزه عملکرد و ارزش افزوده افزایش یافته و در مواردی که امکان دارد مبنای تشخیص فروش این دو حوزه را از طریق اصلاح قانون به هم نزدیک نمود.